

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "МОРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ"

ул. "Дякон Игнатий" № 9, София 1000
тел: (+359 2) 930 09 10
факс: (+359 2) 930 09 20

bma@marad.bg
www.marad.bg

ОДОБРЯВАМ:

кдп инж. Г. Цветков,
Изпълнителен директор на
ИА "Морска администрация"
26. 09. 2013 г., София

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ
за провеждане на обучение в курс

**"КОМПЕТЕНТНОСТ НА МОРСКИ ЛИЦА ИЗПЪЛНЯВАЩИ
ЗАДЪЛЖЕНИЯ СВЪРЗАНИ СЪС СИГУРНОСТТА НА КОРАБА "**
"Proficiency for seafarers with designated security duties"

МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	18
МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	3
БРОЙ НА КУРСИСТИТЕ В ГРУПА ЗА УПРАЖНЕНИЕ:	3
ПРОГРАМНИ ЧАСОВЕ:	13

1. ПРЕДМЕТ

Курсът е задължителен за всички морски лица от управленско и оперативно ниво, а при искане от страна на корабоприитежател и от лица от изпълнителско ниво, работещи на кораби попадащи в обхвата на Международния код за сигурност на кораби и пристанищни съоръжения от морския флот на Република България, които при изпълнение на своите основни задължения са натоварени и със задължения за постигане сигурността на кораба и включва задължителните минимални изисквания за подготовка и издаване на свидетелство, определени от Правило VI/6-2 и раздел A-VI/6- 2 на STCW Code, както е изменен през 2010 г. Подготовката включва придобиване на знания и умения, необходими за изпълнение на задълженията за постигане сигурността на търговски кораб в съответствие с изискванията на Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците 1978, както е изменена и допълнена.

2. ЦЕЛИ

Лицата, които успешно преминават този курс трябва:

да познават – актуалните заплахи за морската сигурност; нормативните документи по морска сигурност; отговорностите по сигурността; основното оборудване по сигурността; съдържанието на Плана за сигурност на кораба; действията и процедурите по морската сигурност;

и да могат – да откриват и разпознават оръжия, опасни вещества и субстанции и устройства; да участват в претърсвания и ненаатрапчиви инспекции; да действат при различни нива на сигурност на кораба; да могат да контролират зоните с ограничен достъп; да участват в проверка на товара, снабдяването и провизиите качвани на борда; да докладват за инциденти по сигурността.

3. ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

Обучението се провежда присъствено в лекционна зала. Часовете дадени в тематичния план и учебната програма са учебни часове по 45 астрономически минути. Курсът се организира и провежда в съответствие с процедурите по СУК на обучаващата институция. Занятията се планират така, че да не надвишават 10 часа дневно. Методическата им последователност и почивки между тях се определя от обучаващата институция в разписание на занятията в курса по примерен образец даден в Приложение 1.

При започване на курса на курсистите се предоставят учебни помощни материали (ISPS Code, тематичен план, скриптове на лекции, записки за курсиста). Лекторът, в зависимост от усвояване от обучаемите на материала по дадена тема може да промени продължителността на определена лекция за сметка на лекция от същата област на компетентност.

4. ВХОДНИ СТАНДАРТИ

Задължително е обучаемите да отговарят на следните изисквания – да са морски лица от управленско, оперативно или изпълнителско ниво както е определено в STCW, които са преминали подготвителен курс по „Техники за лично оцеляване”, „Противопожарна безопасност и борба с пожари”, „Елементарна първа помощ” и „Лична безопасност и социални отговорности.

5. ОСВИДЕТЕЛСТВАНЕ

На лицата успешно завършили курса се издава свидетелство „**Proficiency for seafarers with designated security duties**” от Изпълнителна агенция „Морска Администрация” по формата предвидена в приложение №27 на Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България. За да бъде издадено свидетелство, обучаващата институция представя в дирекция „Морска администрация”, която ще издава свидетелството – копие на дневника на курса (приложение №12, към чл.58, ал.1 на Наредба №6), протокола от изпита, решавания на

изпита тест, копие на видеозаписа от изпита. Копието на дневника на курса, решавания на изпита тест и протокола от изпита могат да се представят сканирани на електронен носител. Протокола от изпита се представя задължително и на хартиен носител.

6. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Обучението в курса се провежда от преподаватели, които притежават морско образование, служба на корабите и имат достатъчно опит при постигане сигурност на море, познават подробно изискванията на Глава XI-2 на SOLAS 74 и ISPS Code, както и Регламент 725 от 2004 г. на Европейския парламент и на Съвета.

Те трябва да притежават свидетелство за завършен курс за инструктори по морска сигурност или "Ship Security Officer" - ИМО моделен курс 3.19, да са преминали курс за инструктори, ИМО моделен курс 6.09 и да притежават съответните свидетелства. Допълнително, преподавателите извършващи оценка и провеждащи вътрешен изпит трябва да са преминали ИМО моделен курс 3.12 и да притежават съответното свидетелство.

7. ОЦЕНКА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценката на познанията на обучаемите са извършва текущо по време на занятията, чрез устни изпити по шестобалната система в хода на провежданите занятия, като оценките се отбелязват в дневника на курса. В края на курса познанията на курсистите се установяват чрез тест съдържащ 30 въпроса. За успешно преминал теста се счита обучаем, който е дал най-малко 25 верни отговора. Теста се изготвя в три варианта, като за всеки курс е различен от предходните курсове. Теста се провежда за време до 45 минути.

Курсист, който не положи успешно теста има право в срок до един месец да се яви повторно на изпит. При второ неуспешно явяване курсистът преминава целият курс отначало.

8. ДОКУМЕНТИРАНЕ

Документиране на провеждането на курса се извършва в дневника по чл.58 от Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България. За всеки курс ръководителят поддържа документация за входящото ниво на обучаемите (ф.к. на диплом за образование, копие на сертификата за правоспособност, изтегления и решаван тест, оригинала на попълнения от всеки курсист тест и видеозапис* от изпита. Цялата документация по провеждането на курса (тематичен план, скриптове на лекции, записки за курсиста, изтеглен вариант на теста, попълнения от всеки курсист тест, протокол от изпита, копие на диплома) се съхранява в продължение на 5 (пет) години от организатора на курса. В процедурите по управление на качеството на съответната обучаваща институция се включват тези изисквания по документиране.

*ЗАБЕЛЕЖКА: Видеозаписът от изпита трябва да бъде с такова качество, че да осигурява наблюдение на всички лица полагащи изпита - за цялото време на изпита с възможност за разпознаване на лицата и техните действия по време на изпита. Когато обучаващата институция е предоставила на И А „Морска администрация“ непрекъснат достъп чрез интернет за наблюдение на изпитите, предоставянето на видеозапис не е необходимо.

9. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Теоретичните занятия се провеждат в лекционна зала с дъска за писане и демонстрационна маса. Залата да е оборудвана с шрайбпроектор и аудио-визуална техника или компютър с мултимедия, да е осигурено работно място за всеки курсист.

За провеждане на курса трябва да е осигурено следното:

- 9.1. Зала с мултимедийен проектор и компютърна техника отговаряща на санитарно-хигиенните изисквания;
- 9.2. Примерен план за сигурност на кораба - по I комплект на обучаем;
- 9.3. Международен кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения - I брой;

9.4. Наредба №53 за условията и реда за постигане на сигурността на корабите и пристанищата от 02.07.2004 г. и 28.08.2007 г., издадена от Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на вътрешните работи и Министерството на финансите - по 1 брой на обучаем;

9.5. Регламент (ЕО) №725/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31.03. 2004 г. относно подобряване на сигурността на корабите и на пристанищните съоръжения - 1бр.

10. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

№	ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКЦИИ	УПРАЖНЕНИЯ
1	Въведение в морската сигурност	2.0	0.5
2	Политика на морска сигурност	1.0	-
3	Отговорности по сигурността	1.5	-
4	План за сигурност на кораба	1.5	0.5
5	Идентифициране, разпознаване и реагиране на заплахи	1.2	0.3
6	Действия по сигурността на кораба	1.5	-
7	Готовност за реакция при извънредни ситуации, тренировки и учение	3.0	
ВСИЧКО:		11.7	1.3
ОБЩО:		13	

11. УЧЕБНА ПРОГРАМА

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ	ЛЕКЦИИ	УПРАЖНЕНИЯ
1	Въведение в морската сигурност.	2.0	0.5
	Описание на курса. Знания и умения, които трябва да бъдат придобити.	0.3	
	Актуални заплахи за морската сигурност. Пиратство.	1.7	0.5
2	Политика на морска сигурност	1.0	
	Международни и национални нормативни документи по морска сигурност.	0.7	
	Боравене с документи и комуникации, съдържащи информация за сигурността.	0.3	
3	Отговорности по сигурността	1.5	
	Отговорности на правителствата.	0.3	
	Отговорности по сигурността на Компанията, кораба и Г!С.	1.2	
4	План за сигурност на кораба	1.5	0.5
	Предназначение на плана за сигурност на кораба	0.5	
	Съдържание на плана за сигурност на кораба.	1.0	0.5
5	Идентифициране, разпознаване и реагиране на заплахи	1.2	0.3
	Откриване и разпознаване на оръжия, опасни субстанции и устройства.	0.3	0.3
	Методи за физически претърсвания и ненаатрапчиви инспекции.	0.3	
	Недискриминационни методи за разкриване на лица, представляващи потенциални рискове за сигурността. Управление на тълпата.	0.3	
	Техники, използвани за заобикаляне на мерките за сигурност.	0.3	

6	Действия по сигурността на кораба	1.5	
	Необходими действия при различни нива на сигурност.	1.0	
	Изпълнение на процедурите за сигурност.	0.5	
7	Готовност за реакция при извънредни ситуации, тренировки и учения	3.0	
	Тренировки и учения по сигурността	1.0	
	Докладване за инциденти, свързани със сигурността	0.3	
	Познаване на процедурите за извършване на инспекции и проверки, както и за контрола и наблюденията на дейностите по сигурността.	0.4	
	Познаване на техники за контрол на зоните за ограничен достъп	0.3	
	Познаване на методите за проверка, свързани с товара, снабдяването и провизиите на борда	0.3	
	Основни познания за различните видове съоръжения по сигурността, които могат да бъдат използвани в случай на пиратски нападения. Знания по изпитване, калиброване и поддържане на системите за сигурност	0.4	
	Ефикасно наблюдение на зоните на палубата и около кораба	0.3	
ВСИЧКО:		11.7	1.3
ОБЩО:		13	

12. МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

При провеждане на теоретичната подготовка и упражненията не се налага предприемане на мерки за безопасност извън обичайните такива.

13. ЛИТЕРАТУРА И ЗАПИСКИ ЗА КУРСИСТА

13.1. Литература

13.1.2. Директива 2005/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата

13.1.3. Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на съвета 19.11.2008 г. относно минималното ниво на обучение на морските лица

13.1.4. Guide for ship security, ABS March 2005, www.eagle.org

13.1.5. Lloyd's register and IDS international, Sample ship security procedures, 2003
Lloyd's register and IDS international, Sample ship security plan, 2003

13.2. Записки за курсиста и тестови въпроси

13.2.1. Въведение в морската сигурност - знания и умения, които се придобият; история на проблема; актуални заплахи за морската сигурност; корабни и пристанищни операции. Политика по морска сигурност - международни и национални нормативни документи по морска сигурност; документи по морска сигурност, приети след 01.07.2004 г; основни дефиниции; правни последици от действията или бездействието на офицера по сигурността на кораба; боравене с документи и комуникации, съдържащи информация за сигурността.

13.2.2. Отговорности по сигурността – на правителствата; на признатите организации по сигурността; на компанията, на кораба и на пристанищно съоръжение; на офицера по сигурността на кораба, компанията и пристанищното съоръжение; отговорности на членовете на корабния екипаж със специални задължения по сигурността и на персонала на пристанищното съоръжение със специални задължения по сигурността; отговорности на други категории персонал.

13.2.3. Оборудване по сигурността – системи и оборудване по сигурността; експлоатационни ограничения на тези системи; тестване, калибриране и поддръжката им – документиране; нови технически средства за защита на кораба.

13.2.4. План за сигурност на кораба – предназначение на плана за сигурност на кораба; съдържание; поверителност; прилагане ; поддръжка и промяна на плана.

13.2.5. Идентифициране, разпознаване и реагиране на заплахи - откриване и разпознаване на оръжия, опасни субстанции и устройства; методи за физически претърсвания и ненаатрапчиви инспекции; изпълнение и координиране на претърсванията; недискриминационни методи за разкриване на лица, представляващи потенциални рискове; управление на тълпи и техники за контрол на човешки маси; техники, използвани за заобикаляне на мерките за сигурност.

13.2.6. Готовност за извънредни ситуации, тренировки и учения - планиране при извънредни ситуации; тренировки и учения по сигурността; оценяването им.

Учебното заведение изготвя по не по-малко от 10 тестови въпроса (закрит тип) с четири отговора, от които един верен по всяка тема от тематичния план.

14. АКТУАЛНОСТ НА КУРСА

Изискванията за провеждане на курса, тематичния план и учебната програма са съставени в съответствие с допълнението на глава XI-2 към SOLAS 74, ISPS Code, промените на STCW Code от 2010 г. и изискванията на Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България.

При промяна на тези национални стандарти, обучаващата институция актуализира своята програма за курса в съответствие със своите процедури по управление на качеството.